

BOUWPENSIOEN

MAART 2021 ALLES OVER JOUW PENSIOEN

Guido van Hoesel, storings- en
onderhoudsmonteur torenkranen

‘Veiligheid is
voor mij net zo
belangrijk als
mijn gezin’

THEMA

Veilig werken

VRAAG EN ANTWOORD

5 vragen over
het deeltijdpensioen

DUURZAME SAMENLEVING

Duurzame vastgoedbeleggingen
van bpfBOUW

BOUWPENSIOEN.NL

BLIKVANGER

IDEALE LIGGING

De locatie ligt op minder dan een half uur rijden van de havens van Rotterdam en Antwerpen. De A58 sluit aan op de A17, A4 en A16. Ook ligt het straks vlak bij de luchthavens van Rotterdam, Eindhoven en Brussel.

KORTE BOUWTIJD

De (grond)werkzaamheden zijn op 1 december 2020 gestart en de oplevering staat gepland voor september 2021. Dat is voor een project van deze omvang behoorlijk kort. Om dit voor elkaar te krijgen wordt er met dubbele ploegen gewerkt.

CIJFERS

Dit eigentijdse distributiecentrum met een hoogte van 14 meter komt te staan op een terrein van zo'n 63.000 m², waarvan circa 43.000 m² wordt bebouwd. Dit is inclusief een mezzaninevloer van 4.260 m² en een kantoorvloer van ca. 2.300 m². Er komen 20 parkeerplaatsen voor vrachtwagens en 357 parkeerplaatsen voor personenauto's.

Distributiecentrum A58

Naast de A58 verrijst de komende maanden een hypermodern distributiecentrum van 43.000 m² met warehouses, mezzanines en maar liefst 3 verdiepingen aan kantoren.

TEKST EN FOTOGRAFIE MIKE RAANHUIS

DUURZAAMHEID

A58 LOGISTICS Roosendaal wordt gebouwd volgens BREEAM Very Good-richtlijnen, een duurzaamheidskeurmerk voor duurzame gebouwen met een minimale belasting voor het milieu. Denk dan aan energiezuinige verlichting en slimme klimaatcontrole. Op het immense dak komen ongeveer 32.000 (!) zonnepanelen. Ook komen er eigen waterbergingen op het terrein. In deze zwarte kratten wordt het regenwater opgevangen. Het zakt langzaam weg in de grond, om het riool zoveel mogelijk te ontlasten.

BEWUSTE BOUWERS

BVR Bouw is deelnemer van Bewuste Bouwers. Deze stichting draagt bij aan de professionalisering van de bouwbranche. De Bewuste Bouwers-gedragscode bestaat uit 5 pijlers: Omgeving, Veilig, Vakmensen, Milieu en Verzorgd. Met deze gedragscode draagt BVR Bouw bij aan de professionalisering van de bouwsector op het gebied van de bouwplaats en de naaste omgeving.

FEITEN

Opdrachtgever: Victorem Investments NV
Coördinerend aannemer: BVR Bouw BV
Ontwerp: Palazzo BV
Constructiebureau: Jecou Engineering
Algemeen projectleider: Patric van Crugten (BVR Bouw)

In deze Bouwpensioen

8

Maxime Verhagen van Bouwend Nederland:
'De stikstofuitstoot moet omlaag'

14

Veilig werken

Hoe houd je het veilig? Fysiek en mentaal

16

Infographic

Duurzame bouwmaterialen zijn niet meer
weg te denken op de bouwplaats

Colofon

Bouwpensioen is een uitgave van bpfBOUW.

Redactieraad Bouwpensioen Joris van Basten Batenburg (FNV), Cor-Hilde van Beijeren (CNV), Robert Jellema (Bestuursbureau bpfBOUW), Lenneke Neef (Bouwend Nederland), Bert Oomen (namens de pensioengerechtigden), Chiara Polfliet (APG), Lydia Reinewald (Vakraad voor de Timmerindustrie), Bart Westenbroek (Technisch Bureau Afbouw)

Concept en realisatie APG – MarCom DWS, Marlies Beerman (APG), Dion Georgiades (APG), MPG., Amstelveen

Druk Drukpartners Zuid B.V., Beek

Oplage circa 175.000

Contact Heb je een vraag of een opmerking? Wij helpen je graag. Kijk op bpfbouw.nl/contact op welke manier je contact met ons kunt opnemen.

Bouwpensioen is bedoeld om je te informeren over relevante ontwikkelingen rondom jouw pensioen. We stellen de inhoud met veel zorg samen. Toch is het mogelijk dat er onverhoopt fouten in staan. Aan deze uitgave kun je dan ook geen rechten ontleen. Voor een volledige beschrijving van rechten en verplichtingen verwijzen wij je naar de reglementen van onze pensioenregeling. Je kunt deze raadplegen op bpfbouw.nl of bij ons aanvragen via telefoonnummer 020-583 40 40. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 8.00 uur tot 17.30 uur. En op vrijdag van 8.00 uur tot 17.00 uur.

Scan de QR-code en lees Bouwpensioen online

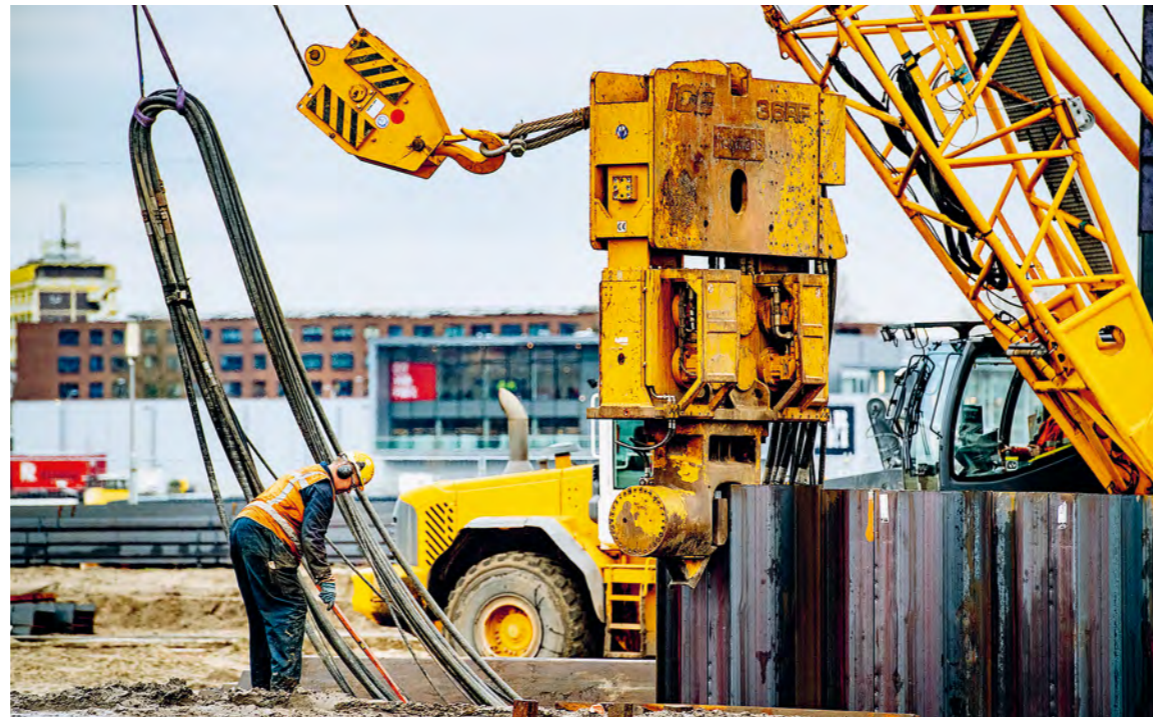
QR-code

Open de Camera-app op je telefoon. Richt je camera op de QR-code en scan die. Tik op de melding die op je scherm verschijnt.

Lees Bouwpensioen online
BOUWPENSIEN.NL

KORT NIEUWS

Maximaal 10 jaar een hoger of lager pensioen

Aad Rijnders (69) begon met een hoger pensioen

Als je met pensioen gaat, kun je ervoor kiezen om te beginnen met een hoger pensioen. Later ontvang je dan een lager pensioen. Je kunt dit hogere pensioen maximaal 10 jaar ontvangen. Maar niet meer na je 77ste. Daarna krijg je het lagere pensioenbedrag. Je kunt ook beginnen met een lager pensioen en daarna een hoger pensioen krijgen.

Wanneer je met pensioen gaat, kun je dus kiezen of je wilt beginnen met een hoger of lager pensioen. En hoelang dit duurt. Heb je eenmaal een keuze gemaakt? Dan kun je die niet meer veranderen. Meer weten? Aad Rijnders (69) begon met een hoger pensioen.

Lees zijn verhaal op bpfbouw.nl/hooglaag.

Scan de QR-code en lees zijn verhaal

MELD JE AAN VOOR DE NIEUWSBRIEF

Zo blijf je digitaal op de hoogte van de laatste informatie over jouw pensioen.

[BPFBOUW.NL/NIEUWSBRIEF](https://bpfbouw.nl/nieuwsbrief)

Scan de QR-code en meld je aan

Levensloopregeling stopt eind 2021

Heb je nog spaartegoed in een levensloopregeling? Dan wordt dit uiterlijk op 31 december 2021 in één keer uitgekeerd. Het spaartegoed telt dan mee als inkomen, waardoor je er mogelijk meer belasting over moet betalen.

Heb je levenslooptegoed en ga je dit jaar met pensioen? Dan kun je dit tegoed omzetten in extra pensioen. Hiervoor gelden wel bepaalde voorwaarden.

Heb je levenslooptegoed en ga je in 2021 niet met pensioen? Dan is het niet mogelijk om dit in extra pensioen om te zetten.

De levensloopregeling is geen onderdeel van de pensioenregeling van bpfBOUW. Neem voor vragen en advies over het levenslooptegoed contact op met je levensloopverzekeraar.

Pensioenpremie basisregeling 25% in 2021

De pensioenpremie voor onze basisregeling ging dit jaar omhoog van 22,2% naar 25%. Dat komt onder andere door de aanhoudende lage rente en wetswijzigingen door de overheid. Als de rente laag is, zijn de kosten van pensioen hoger. Er is dan meer premie nodig om in de toekomst hetzelfde pensioen uit te kunnen keren.

Geen premie meer voor de aanvullingsregeling 55min

Werk je in de sector Bouw & Infra, UTA-Bouw, Betonmortel, Natuursteen, Bikudak of Baksteen? Dan betaal je geen premie meer voor de aanvullingsregeling 55min. Die is per 1 januari 2021 beëindigd. Werk je in de sector Afbouw of Timmer? Dan betaalde je al geen premie meer voor de aanvullingsregeling 55min. Op je loonstrook zie je wat de wijziging van de premie voor jou betekent. Je kunt er ook naar vragen bij je werkgever. Kijk voor meer informatie over de pensioenpremie op bpfbouw.nl/premie.

VAN DE VOORZITTER

Mieke van Veldhuizen is bestuursvoorzitter bij bpfBOUW namens de werknemersorganisaties

Veiligheid voorop

Het aantal ongevallen in de bouw is nog altijd heel hoog. Meer aandacht voor veiligheid is daarom hard nodig. De beschermingsmiddelen voor de bouwplaats zijn de laatste jaren verbeterd. Daarin is echt winst behaald. De meeste werkgevers vinden veiligheid belangrijk, daarvan ben ik overtuigd. Maar daarmee zijn we er niet. Die middelen moeten ook op de goede manier gebruikt worden. En daar gaat het nog te vaak mis.

Ook nu in coronatijd gaat de bouw hard door. Er worden veel uitzendkrachten ingezet. Die zijn soms minder ervaren. Met collega's die andere talen spreken kan het contact lastig zijn. En soms zijn de instructies over veilig werken wel goed, maar volgen mensen die niet op. Dat heeft alles te maken met werkdruk.

Al moet een project snel worden opgeleverd, sta altijd open voor instructies en volg ze op. Dat is iets om zelf op te letten. Wordt de veiligheid op de bouwplaats met voeten getreden? Kaart het aan bij je werkgever. Op hun beurt moeten werkgevers erop letten dat de werkdruk niet te hoog is. Want daardoor ontstaat stress en uitval. Ook als pensioenfondsen vinden we meer aandacht voor veiligheid heel belangrijk. Wij willen dat mensen gezond de eindstreep halen. Zodat ze straks echt kunnen genieten van hun pensioen.

5 vragen over het deeltijdpensioen

Wordt je dagelijkse werk te zwaar, maar wil je het nog niet missen? Dan is deeltijdpensioen misschien een oplossing. Daarmee kun je je werk geleidelijk aan afbouwen.

ILLUSTRATIES THEO SMIT

1 Wat is het deeltijdpensioen?

Met een deeltijdpensioen ontvang je alvast een deel van je ouderdomspensioen.

Dat kan in stappen vanaf 10%. Stel, je begint met 4 dagen werken in plaats van 5. Dan kun je elke maand alvast 20% van je pensioenuitkering krijgen. Het percentage kies je voor minimaal 1 jaar. Na dat jaar kun je opnieuw kiezen: of je laat het zo, of je gaat nog wat minder werken. Je hoeft geen jaar te wachten als je van deeltijdpensioen naar 100% pensioen wilt gaan. Heb je eenmaal gekozen voor (een percentage) deeltijdpensioen? Dan kun je dit niet meer terugdraaien.

2 Is deeltijdpensioen interessant voor mij?

Maak eens een overzicht van je uitgaven. Zijn die lager dan je inkomsten? Dan kun je misschien zonder deeltijdpensioen rondkomen, door minder te gaan werken. Wil je minder werken, maar verdienen je dan te weinig om alles te (blijven) doen wat je wilt? Dan kan deeltijdpensioen een mogelijke oplossing zijn.

3 Wanneer kan ik met deeltijdpensioen?

Je kunt op elke gewenste leeftijd met deeltijdpensioen. Vanaf 6 maanden voordat je het deeltijdpensioen wilt laten ingaan, kun je het aanvragen. Dit doe je via Mijn Bouwpensioen. Overleg hier van tevoren over met je werkgever. De aanvraag moet ten minste 1 maand voor jouw gewenste pensioendatum bij ons binnen zijn. Ga je meer dan 5 jaar voor jouw AOW-leeftijd met deeltijdpensioen? Dan heb je een intentieverklaring nodig. Kijk voor meer informatie op bpfbouw.nl/deel.

Hoeveel pensioen heb je opgebouwd?

Dat zie je in Mijn Bouwpensioen. Je berekent hier ook hoeveel pensioen je later mogelijk krijgt. Bijvoorbeeld als je deeltijdpensioen wilt. Bekijk jouw mogelijkheden op bpfbouw.nl/mijnbouwpensioen.

4 Hoe hoog is mijn deeltijdpensioen?

Met de Pensioenplanner in Mijn Bouwpensioen bereken je hoeveel deeltijdpensioen je per maand kunt krijgen. Let op: de berekening gaat ervan uit dat je pensioen blijft opbouwen bij bpfBOUW voor het deel dat je nog werkt.

Heb je al deeltijdpensioen en wil je dit uitbreiden? Dit kan niet via Mijn Bouwpensioen. Neem dan contact met ons op.

5 Wat is het effect op de rest van mijn pensioen?

Deeltijdpensioen heeft gevolgen voor de hoogte van je levenslange ouderdomspensioen. Dat gaat op dit moment meestal in op je AOW-leeftijd. Het wordt iets lager, omdat je een deel al eerder krijgt. Verder bouw je alleen nog pensioen op over de dagen die je nog werkt. Als je jouw deeltijdpensioen berekent in Mijn Bouwpensioen, zie je meteen wat dit betekent voor de rest van je pensioen.

'Kleine dingen zijn belangrijk'

Corrie (80) verloor in 1987 haar man. Nog altijd denkt ze vaak aan hem. Haar nabestaandenpensioen heeft ze een tijdlang op een bijzondere manier aangevuld.

TEKST ERWIN ROOYAKKERS

'Mijn man was uitvoerder in de bouw. Hij kwam een keer thuis van het werk en zei: "Wat ik nu weer voor troep ben tegengekomen, dat wil je niet weten." Maar meer kreeg ik niet te horen. Een tijd later zei hij, geheel uit het niets: "Dit was het, dit is het einde." Mijn man praatte niet veel over zichzelf en was erg plichtsgetrouw. Hij ging gewoon naar zijn werk, terwijl hij leed aan een ziekte. Veroorzaakt door asbest. Daar werd toen nog niet zoveel over gepraat. En over de gevolgen werd gezwegen. Gelukkig is er later wel veel aandacht gekomen voor de gevaren ervan. Er wordt er nu veel voorzichtiger mee omgegaan.'

OP PAD

'Ik ontvang direct een partnerpensioen. Dat is voor nabestaanden. Daardoor woon ik nu nog steeds in ons eigen huis. Mijn man heeft het nog gebouwd, 50 jaar geleden. Ons huis was zijn hobby. Daarom kan ik het nu zo moeilijk loslaten, terwijl het nu eigenlijk veel te groot voor mij alleen is. Inmiddels ben ik 80. Mijn man mis ik elke dag. Hij vond het altijd fijn om thuis te zijn, maar ging ook elke dag opgewekt naar zijn werk. Dan zei hij wel eens: "Ik ben blij dat ik weer op pad kan, meid."

OPERAZANGER

'Om toch mensen in huis te hebben, heb ik lange tijd kamers verhuurd aan toeristen. Aan een bekende operazanger uit Duitsland bijvoorbeeld. Die belde me laatst nog voor mijn verjaardag. Die kleine dingen zijn zo belangrijk. Vooral nu, tijdens corona. Even laten merken dat je aan iemand denkt, je hand opsteken op straat, een praatje maken. Mijn man en ik vonden het vroeger ook heerlijk om een rondje te gaan rijden. Langs de Brouwersdam naar Ouddorp en dan in het zonnetje zitten en naar zeehonden kijken. Rust, ruimte en natuur, dat is het mooiste wat er is!'

Meer weten over nabestaandenpensioen?

Lees: bpfbouw.nl/nabestaandenpensioen

Voorzitter Bouwend Nederland, Maxime Verhagen

‘Die stikstofuitstoot moet omlaag’

Maxime Verhagen, de voorzitter van Bouwend Nederland, is het eens met de plannen van het kabinet om de stikstofuitstoot drastisch te verminderen. De bouw moet daar een bijdrage aan leveren. ‘We kunnen de bouwlogistiek slimmer maken.’

Stikstof is tegenwoordig een belangrijk onderwerp. Waarom?

In Nederland wordt te veel stikstof uitgestoten die schadelijk is voor kwetsbare en beschermde natuur in Natura 2000-gebieden. De Raad van State heeft in mei 2019 gezegd dat we de stikstofuitstoot flink moeten verminderen.

Is stikstof een probleem voor de bouwsector?

Ja, hoewel de stikstofuitstoot tijdens het bouwen zelf minimaal is. Maar het gaat om de uitstoot van wat er gebouwd is. Denk bijvoorbeeld aan wegen en grootschalige woonwijken dicht bij natuurgebieden. Als de stikstofuitstoot niet voldoende afneemt, krijgen de bouwers geen vergunning om die projecten te bouwen.

Hoe kijkt u naar het stikstofakkoord dat het kabinet eind vorig jaar afsloot?

Het is een belangrijke eerste stap, maar het probleem is nog niet opgelost. De stikstofuitstoot zal verder omlaag moeten om ook de wegen en grote woonwijken te kunnen bouwen waar Nederland om zit te springen.

Volgens de nieuwe ‘stikstofwet’ mag Nederland in 2035 nog maar de helft van de stikstof uitstoten die nu de lucht in wordt geblazen. Is dat haalbaar?

Met die doelstelling is op zich niets mis, alleen vinden wij wel dat iedereen die vervuult in gelijke mate moet helpen om die uitstoot te verminderen. Landbouw,

industrie, verkeer en ook de bouw moeten een in verhouding even grote bijdrage leveren.

Er wordt vaak gesproken over ‘stikstofruimte’. Wat heeft de bouw ermee te maken?

Om nieuwe economische activiteiten mogelijk te maken moet de bestaande uitstoot eerst omlaag. Anders hebben we niet genoeg ‘ruimte’ voor de stikstofuitstoot die veroorzaakt wordt door bijvoorbeeld het gebruik van nieuwe wegen en woonwijken in de buurt van natuur.

Wat kan de bouw zélf doen om de stikstofuitstoot omlaag te brengen?

We kunnen de bouwlogistiek slimmer maken en ervoor zorgen dat ons materieel sneller emissievrij wordt. Ook kunnen we meer natuurinclusief (milieuvriendelijk, red.) gaan bouwen en grondstoffen hergebruiken.

Gaat het snel genoeg met de verduurzaming van de sector?

Nee. Duurzaamheid speelt een te kleine rol bij de gunning van nieuw werk. De bouw moet meer innoveren en digitaliseren om de verduurzaming van onze gebouwde omgeving mogelijk te maken. Dat is een enorme opgave. De sector kan daarin nog beter samenwerken met de wetenschap en de overheid.

U komt uit de politiek. Wat trekt u zo aan de bouwsector?

De bouw en de infra is een prachtige, dynamische sector die werkt aan

Maxime Verhagen (Maastricht, 1956) zat ruim 25 jaar namens het CDA in de politiek. Hij was onder meer lid van de gemeenteraad in Oegstgeest, lid van het Europees Parlement, fractievoorzitter in de Tweede Kamer, minister van Buitenlandse Zaken en vice-premier. In 2013 werd hij voorzitter van Bouwend Nederland.

oplossingen voor Nederland. We bouwen huizen voor mensen, maken mobiliteit mogelijk en werken keihard aan de verduurzaming van onze gebouwde omgeving. Het zijn stuk voor stuk opdrachten met een grote maatschappelijke meerwaarde. Dat is ook de verbintenis met mijn vroegere werk in de politiek. Je wilt de wereld beter achterlaten dan je hem hebt aangetroffen.

Hoe ziet u de toekomst?

Ik zie de toekomst zeer positief in, zeker op de iets langere termijn. De bouw en de infra bieden mooie carrièrekansen voor heel veel mensen, op alle niveaus. We zijn een steunpilaar onder de Nederlandse economie en de vraag naar nieuwe woningen, mobiliteit en verduurzaming blijft groot. De politiek moet er wel alles aan doen om ons werk mogelijk te maken.

STIKSTOF

Stikstof is op zich niet schadelijk voor mens en milieu. Het is een kleur- en reukloos gas dat overal om ons heen is. 78% van alle lucht bestaat uit stikstof. Wél schadelijk zijn stikstofverbindingen in de lucht: stikstofoxiden (een verbinding met zuurstof) en ammoniak (een verbinding met waterstof). Stikstofoxiden komen vooral in de lucht terecht door uitlaatgassen van het verkeer en de uitstoot van industrie. Ammoniak komt vooral van dieren in de veeteelt.

Veiligheid voor alles

Geen overbodige luxe in de bouw. We spraken met 3 bouwers met gevaarlijke beroepen. En geven tips & tricks om fysiek en mentaal overeind te blijven. Je moet het samen doen.

TEKST FLORIS DOGTEROM

Guido van Hoesel (38)

Ibrahim Haidar (44)

Robert Ettelt (37)

‘Ik denk dat de meeste ongelukken vooral voortkomen uit onkunde. Mensen die denken dat ze het allemaal wel weten en daardoor slordig worden.’

‘De grootste oorzaak van ongevallen is onoplettendheid en concentratieverlies. Dat kun je je niet veroorloven als je met machines werkt.’

‘Voor een dakdekker is brandveiligheid heel belangrijk. En valbeveiliging natuurlijk. Ik ben een keer in een gat gevallen. Gelukkig was er een veiligheidsnet.’

Guido van Hoesel (38) uit Maurik
Werk: storings- en
onderhoudsmonteur torenkranen

Als je in de bouw begint te werken, vervloek je je bouwhelm. Je hebt geen zin om hem op te zetten. Totdat je 2 keer je kop hebt gestoten. Hetzelfde geldt voor mijn veiligheidsharnas. Met al het gereedschap erin weegt dat wel 25 kilo en dat is niet leuk om te dragen. Maar veiligheid in mijn werk is voor mij net zo belangrijk als de liefde voor mijn gezin. Dat veiligheidsharnas kan mijn leven redden. Aan de voor- en achterkant zitten 2 haken. Daarmee kun je jezelf zekeren aan de constructie van de kraan. Mocht je dan vallen, dan blijf je in de lucht hangen. Je collega — we werken altijd met zijn tweeën — kan je dan komen helpen of hulp halen. Op de zaak hebben we 2 veiligheidssets met reddingsmateriaal. Als die niet snel genoeg naar de plek van het ongeval gebracht kunnen worden, kan er ook nog een gespecialiseerd reddingsteam worden ingeschakeld.'

Onkunde

'Veiligheid staat bij mijn werkgever heel hoog in het vaandel. Ik voel me altijd veilig als ik de kraan in ga. Als ik het niet vertrouw, heb ik de vrijheid om 'nee' te zeggen. Maar dat is nog nooit voorgekomen. Ik denk dat de meeste ongelukken vooral voortkomen uit onkunde. Mensen die denken dat ze het allemaal wel weten en daardoor slordig worden. Als ik een nieuwe collega opleid, zeg ik altijd: er zijn geen domme vragen, alleen domme mensen. Ik heb liever dat ik jou 5 keer hetzelfde moet uitleggen, dan dat jij 1 fout maakt die je je leven kan kosten.'

'Ik voel me
 altijd veilig'

Ibrahim Haider (44) uit Enkhuizen
Werk: machinebediende

Ik ben 5½ jaar geleden uit Syrië gevlucht. Ik was daar boekhouder, maar ik had ook ervaring met het soort werk dat ik hier nu doe. De machines in Syrië waren min of meer hetzelfde als waar ik nu mee werk, alleen zijn ze hier moderner. Ik moest dus nog wel het een en ander leren, maar ik hoefde geen extra opleiding te volgen en kreeg meteen een proeftijd van een maand.'

Bekneld

'Ik draag veiligheidsschoenen, een veiligheidsbril en speciale oordopjes om het gehoor te beschermen. De communicatie met mijn collega's levert geen problemen op, want ik versta op zich heel goed Nederlands. Alleen spreken is soms een beetje lastig, maar iedereen is gewend aan hoe ik praat en ze verstaan me allemaal. De grootste oorzaak van ongevallen is onoplettendheid en concentratieverlies. Dat kun je je niet veroorloven als je met machines werkt. Het is me bij een vorige werkgever een keer gebeurd dat ik met mijn vinger tussen 2 platen aluminium kwam. Dat kwam doordat ik niet goed oplette. Het deed pijn, maar ik heb er verder geen verwonding aan overgehouden.'

Snel beginnen

'Ik zou het liefst weer boekhouder zijn. Maar dat wordt erg moeilijk: ik moet een 2-jarige opleiding volgen en mijn Nederlands verbeteren. Dat kost veel tijd en energie. Ik heb daarom naar werk gezocht waar ik snel mee kon beginnen, en dat was dit. Het gaat prima en ik vind het leuk.'

'Je moet geconcentreerd blijven'

'1 incident in 20 jaar'

Robert Ettelt (37) uit Nordhorn (Duitsland) Werk: dakdekker

Als voorman ga ik altijd als eerste het dak op om te kijken of mijn collega's en ik veilig kunnen werken. Als het om een renovatieklus gaat, check ik of er brandbare materialen onder de bestaande dakranden zitten, zoals droog hout of isolatiemateriaal. Wij werken vaak met bitumen. De bitumenbanen worden met een gasbrander aan elkaar gesmolten. Daarom is brandveiligheid heel belangrijk. We hebben altijd 2 brandblussers bij ons. Die worden elk jaar gekeurd. Verder

dragen we S3-veiligheidsschoenen en werkkleding die moeilijk vlam vat. Als het niet mogelijk is om de gasbrander te gebruiken, smelten we het bitumen met de föhn. Of we gebruiken zelfklevend bitumen.'

Veiligheidsharnas

'Als je op daken werkt, is valbeveiliging natuurlijk ook heel belangrijk. Die is verplicht op daken vanaf 2,5 meter hoogte. Een valbeveiliging is een tijdelijke constructie langs de dakrand van meer dan 1 meter hoog. Als er geen

valbeveiliging is, mogen we met een veiligheidsharnas werken, maar alleen bij korte klussen. Op het dak zijn verschillende bevestigingspunten. Daar haak je je veiligheidsharnas – wij noemen het een hesje – aan vast.

Ik doe dit werk 20 jaar en heb maar 1 incident meegemaakt. In het dak van een nieuwe hal zat een groot gat. Daar moest nog een koepel worden gebouwd. Ik viel erin, maar gelukkig was er een veiligheidsnet. Er is eigenlijk niks gebeurd. Maar ik ben wel erg geschrokken.'

'Een veilige werksfeer maak je met z'n allen'

Aron de Jong (45) overleefde een zwaar ongeluk. Sindsdien kan hij niet meer als timmerman werken. Hij kon wel aan de slag als veiligheidscoördinator. Aron ziet er nu op toe dat zijn collega's zo veilig mogelijk hun werk kunnen doen. 'Veiligheid is uiteindelijk ook vaak een centenkwes- tie.'

TEKST FLORIS DOGTEROM FOTOGRAFIE MIKE RAANHUIS

Veilig werken. Iedereen vindt het belangrijk. Wie wil niet heelhuids het einde van zijn werkdag halen. Maar in de bouw is dat soms een uitdaging. Iemand die daar alles van afweet is voormalig timmerman Aron de Jong. In 2014 overleefde hij een zwaar ongeluk, toen een wand van minstens 650 kilo op hem viel. Hij werd een week in coma gehouden en werd lichamelijk nooit meer helemaal de oude. Zijn loopbaan als timmerman was voorbij.

Eerlijk over veiligheid

Toch werkt hij nog steeds bij dezelfde werkgever. Bij Van Dillen Bouwgroep in Culemborg is Aron 28 uur per week in dienst als VGM-coördinator (Veiligheid, Gezondheid, Milieu). Hij zorgt ervoor dat zijn collega's hun werk zo veilig mogelijk kunnen doen. Dat lukt volgens Aron het best als alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen. 'Dat begint bij de opdrachtgever en eindigt bij de uitvoering en het onderhoud. In iedere fase van het bouwproces moet er de grootst mogelijke aandacht zijn voor veiligheid. Voor een veilige werksfeer zorg je met z'n allen.'

Maar hoe doe je dat? Aron legt uit dat het gaat om planning, budget, kennis, kunde én het besef dat

veiligheid belangrijk is. 'Wat ik de bouwwereld wil meegeven: neem met de juiste mensen en in een zo vroeg mogelijk stadium het hele bouwproces door. Op die manier kun je "de film nog regisseren". Maak afspraken aan het begin van de dag of aan het begin van een onderdeel van de bouw, en handhaaf ze. Daarnaast is het belangrijk om open en eerlijk met collega's over veiligheid te sparren.'

Iedereen is verantwoordelijk

De laatste jaren zijn er veel initiatieven gelanceerd om de bouw veiliger te maken. Een VGM-coördinator zoals Aron aanstellen is er daar 1 van. Al zie je bij kleinere bedrijven vaak dat de directeur of een medewerker veiligheid 'erbij doet'. Aron: 'Dat is niet ideaal, maar ja, ik snap ook wel dat kleine organisaties geen geld hebben voor een VGM-coördinator. Het is toch vaak een centenkwes- tie.' Hij staat positief tegenover andere initiatieven zoals de GPI, de bouwplaats-ID en bouwspraak [zie kader]. 'Alles wat de veiligheid bevordert is goed, maar een GPI werkt bijvoorbeeld alleen bij een afgesloten bouwplaats. En de bouw- pas kan werken, maar zorg dan wel dat je de rest óók voor elkaar hebt. Laatst moesten collega's van mij een bouw- pas hebben om naar binnen te kunnen bij een bouwplaats van een ander bedrijf. Prima, maar ik zag

ook foto's van onveilige situaties op die bouwplaats. Als er dan iemand naar beneden valt, maakt het niet veel uit of die nou een bouw- pas heeft of niet ...'

GPI

GPI staat voor Generieke Poort- instructie. Op bouwplaatsen waar de GPI geldt, moet je als medewerker eerst een GPI-certificaat behalen. Dat doe je door een online video over veiligheids- maatregelen te bekijken. Aan het eind van de video doe je dan een test.

Bouw- pas

Pasje waarmee je de bouwplaats op mag. Daardoor is bekend wie er aanwe- zig zijn en dat is goed voor de veiligheid.

Bouwspraak.nl

Gebarentaal voor op de bouwplaats. In de bouw kunnen mensen elkaar soms niet verstaan, bijvoorbeeld omdat ze gehoorbescherming dragen of omdat ze verschillende talen spreken. Dat kan leiden tot onveilige situaties. Als ieder- een dezelfde gebarentaal 'spreekt', kun je elkaar altijd waarschuwen als er een gevaarlijke situatie is.

Veiligheidsapp

Een app van bouwen.app waarmee je onder andere veiligheidsmeldingen naar je veiligheidscoördinator kunt sturen. Ook bevat de app handleidingen en werkinstructies en tientallen andere functies.

6 tips voor veilig werken

1. Duidelijke veiligheidsregels

Met duidelijkheid voorkom je ongelukken. Natuurlijk zijn er wettelijke veiligheidseisen en op een bouwplaats zou iedereen de regels moeten kennen. Maar het is ook belangrijk dat leidinggevend- den er regelmatig aandacht aan besteden. Doe je niet stoerder voor dan je bent. Durf te vragen hoe het zit als je vragen hebt of denkt dat de regels niet goed worden nageleefd.

2. Volg veiligheids- cursussen

Doe een VCA-cursus (Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemer). Een VCA-certificaat is niet wettelijk verplicht, maar tegenwoordig wordt het vrijwel altijd geëist door opdrachtgevers. En denk ook eens aan een BHV-cursus (bedrijfs- hulpverlening). Die kan goed van pas komen bij noodsituaties op de bouwplaats.

3. Draag persoonlijke beschermings- middelen (PBM's)

Dit lijkt zó logisch. En dat is het ook, want op een bouwplaats schuilt een ongeluk in een klein hoekje.

4. Rust goed uit

De meeste ongevallen ontstaan door men- selijke fouten. De kans op fouten wordt groter als je niet fit bent of niet genoeg rust neemt.

5. Praat erover

Als je ziet dat iemand onveilig gedrag ver- toont, spreek hem/haar daar dan op aan. Dit kan lastig zijn, maar het is belangrijk.

6. Maak pesten bespreekbaar

Onder veiligheid verstaan we ook je psychisch en sociaal veilig voelen. Maar pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie en/of agressie op de werkvloer door colle- ga's of leidinggevend- den vormen een serieus probleem. Het kan leiden tot een gevoel van onveiligheid, psychische problemen en langdurige uitval. Krop het daarom niet op, maar stap naar de vertrouwenspersoon binnen je bedrijf. Die heeft een geheim- houdingsplicht en kan je helpen.

Vragen over veiligheid

Heb je vragen over veiligheid op het werk? Kijk dan eens op www.volandis.nl voor meer informatie. Of in de arbocatalogus van jouw sector. Je kunt ook contact opnemen met een vakbondsconsulent. Advies is gratis en je hoeft geen lid te zijn van een vakbond. Algemeen nummer FNV: 088-368 03 68, algemeen nummer CNV Vakmensen: 030-751 10 07, algemeen nummer belangenvereniging Het Zwarte Corps: 030-600 60 70.

Duurzame bouwmaterialen

Ooit gehoord van olifantsgras? Het is een van de vele duurzame bouwmaterialen die de laatste jaren aan een stevige opmars bezig zijn. En zeker niet de laatste ...

1 BAMBOE

Bamboe groeit snel en op veel plekken in de wereld. Hierdoor heeft transport weinig invloed op het milieu. Bovendien is het ijzersterk maar ook buigzaam. Daardoor kun je het op vele manieren als bouw materiaal gebruiken. In China bouwen ze er hele huizen mee, maar je kunt er bijvoorbeeld ook trappen mee maken.

2 KOUDGEBAKKEN BAKSTEEN

Gewone bakstenen worden gebakken bij een temperatuur van tussen de 1000 en 1200° Celsius. Koud gebakken bakstenen worden niet echt gebakken, maar komen tot stand door een chemische reactie van klei met alkali. Bij de nabehandeling loopt de temperatuur niet verder op dan 50°. Daarmee bespaar je tijdens de productie dus enorm veel energie. Ook kun je met koud bakken mooie producten maken, zoals dunne gevelpanelen.

3 OLIFANTSGRAS

Olifantsgras wordt 3,5 meter hoog. Het neemt veel CO₂ op en is daardoor bijzonder milieuvriendelijk. Als je het mixt met een bindmiddel als kalk, kun je er ook nog eens bouw materiaal mee maken dat geschikt is voor funderingen, muren, vloeren en daken, al dan niet in combinatie met houtskeletbouw of beton.

4 SCHAPENWOL

Schapenwol isoleert goed. Vandaar ook allerlei toepassingen voor kleding. Maar je kunt er ook een huis warm mee houden, door het als isolatiemateriaal in een spouwmuur te stoppen. En het heeft meer voordelen: het is brandwerend en zelfdovend, en het neutraliseert schadelijke gassen. Dat maakt de lucht binnenshuis gezonder.

5 GERECYCLED BOUWMATERIAAL

Denk bijvoorbeeld aan gerecycled metaal of hout. Bij hergebruikt hout gaat het vaak om hout uit slooppanden. Dat scheelt dus bomenkap. Hetzelfde geldt voor hergebruik van aluminium, koper of ijzer. Dat betekent minder winning uit mijnen. Mijnbouw is een industrie die wereldwijd veel milieuschade aanricht.

Oog voor mens en milieu

BpfBOUW zet in op een duurzame samenleving. Niet alleen met woorden maar ook met daden. En met succes: volgens de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) zijn we het op 1 na duurzaamste pensioenfonds van Nederland. In welke duurzame vastgoedprojecten beleggen we zoal?

TEKST ERWIN ROOYAKKERS

In Harderwijk wordt een voormalig kantoorgebouw verbouwd. Hier komt Villa Verde, het eerste woon-zorgcentrum van Nederland zonder afval van bouw materiaal. 90% van de materialen in het bestaande gebouw wordt opnieuw gebruikt. In het nieuwe pand, of als bouw materiaal voor een ander gebouw. Nieuwe onderdelen zijn zo gemaakt dat ze compleet te recycleren zijn. Dit heet circulair bouwen.

Makkelijk te verbouwen

Bij de verbouwing wordt zo min mogelijk lijm gebruikt. Hierdoor kun je onderdelen in de toekomst makkelijk verbeteren, vervangen of demonteren. Er worden bijvoorbeeld bakstenen gebruikt die niet met cement, maar met stalen pinnen aan elkaar zitten. Is het woon-zorggebouw straks niet meer nodig? Dan kan het in slechts een paar maanden worden omgebouwd tot bijvoorbeeld een kantoor of appartementen. BpfBOUW investeert in deze manier van bouwen, omdat die veel minder belastend is voor het milieu dan traditioneel bouwen. En minstens zo belangrijk: duurzaam vastgoed is comfortabel en gezond voor huurders. Ook is het waardevaster dan traditionele bouw.

Grootste opbrengst

BpfBOUW maakt zich sterk voor een duurzame leefomgeving om in te wonen, werken en recreëren. We helpen mee met het zorgen voor een aantrekkelijke en leefbare omgeving. Op die manier leveren onze beleggingen het meeste op voor zowel de samenleving als onze deelnemers. We beleggen bijvoorbeeld veel in zorgvastgoed, zoals het project in Harderwijk. Zo helpen we onder anderen ouderen en mensen met een beperking om prettig te kunnen wonen.

Voor de bouw van Villa Verde in Harderwijk wordt 90% van de materialen in het bestaande gebouw opnieuw gebruikt

Ihbtqi+-vriendelijk samenleven

In Amsterdam is het complex LIFE opgeleverd. Samen met woningcorporatie Habion en zorgorganisatie Cordaan heeft Bouwinvest hier een plek gecreëerd waar lhbtqi+-vriendelijk samenleven (lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse en queer, red.) centraal staat. Met deze investering zijn in de Amsterdamse Houthavens 24 zorgappartementen in de vrije sector tot stand gekomen en 940 m² aan ruimte voor voorzieningen. Denk aan een restaurant, apotheek, huisartsen, fysiotherapie, dagbesteding en thuiszorg. De woningen zijn bedoeld voor mensen die zorg nodig hebben, maar zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen.

Betaalbaar wonen

De druk op de woningmarkt is enorm. Het geschatte woningtekort in 2020 was ongeveer 300.000 en dit zou kunnen oplopen tot 1 miljoen woningen in de periode tot 2035. Meer bouwen is dus nodig om woningen ook in de toekomst betaalbaar te houden. Daarom investeert bpfBOUW volop in middenhuurwoningen. Een goed voorbeeld is het project Rachmaninoff in Utrecht. Daar worden 53 middenhuurwoningen verhuurd in het voormalige Stadskantoor. De gemeente Utrecht, WoningNet en onze vermogensbeheerder voor vastgoed Bouwinvest werkten samen om de woningen met voorrang toe te wijzen aan middeninkomens én aan mensen die een sociale huurwoning achterlieten. Doorstroming dus!

Slim verwarmen

BpfBOUW wil een bijdrage leveren aan het terugdringen van CO₂-uitstoot. Daarom investeren we onder andere in de isolatie van gebouwen, in 'slimme' verwarmings-, koelings- en verlichtingssystemen en in het opwekken van duurzame energie. We hebben bijvoorbeeld geïnvesteerd in het duurzaam maken van het World Trade Centrum Rotterdam. Dit hoge kantoorgebouw is van energielabel E naar energielabel A gegaan. Label A is het meest energiezuinig. Dit is bereikt door een geheel nieuw systeem voor

Met LIFE in Amsterdam is een plek gecreëerd waar lhbtqi+-vriendelijk samenleven centraal staat

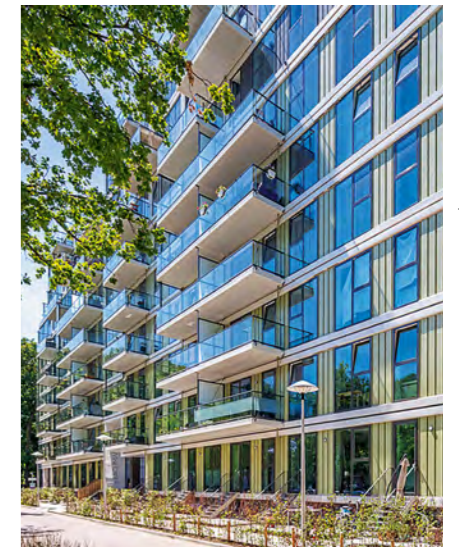
klimaatbeheersing te installeren. De installatie voor het zuiveren van de lucht wordt aangedreven met behulp van de warmte in het pand. Hierdoor hoeft de koude buitenlucht minder te worden opgewarmd.

Slim batterijsysteem

In het appartementencomplex de Rolderdiephof in Utrecht hebben we ook geïnvesteerd in een nieuwe manier van duurzaam energieverbruik. Er zijn zonnepanelen geïnstalleerd, samen met een volledig herbruikbaar batterijsysteem. Zo worden verbruik en opwekking van energie met elkaar in balans gebracht en kan de zonne-energie ook worden ingezet als de zon niet schijnt. Dit systeem slaat schone energie op als de zon schijnt en levert energie op piekmomenten, als het energienetwerk zwaar belast wordt. Dit systeem zal ook worden aangebracht in ten minste 6 andere woongebouwen op locaties in Leidschendam en Zoetermeer. Duurzame energie kan door deze investering worden gebruikt op de juiste plek, op het juiste moment en in de juiste hoeveelheid.

Veilig werken

Behalve voor een prettige woonomgeving en duurzame gebouwen zetten wij ons ook in voor een veilige werkplek. Daarom investeren we zoveel mogelijk in bouwprojecten die aangemeld zijn als Bewuste Bouwplaats bij de Stichting Bewuste Bouwers. Die werkt namelijk met een gedragscode. Daarin wordt onder andere veilig werken gegarandeerd. Die verantwoordelijkheid nemen we ook.

Project Rachmaninoff heeft 53 middenhuurwoningen verhuurd in het voormalige Stadskantoor in Utrecht

Nieuw beleid

In de loop van dit jaar komt bpfBOUW met nieuw beleid voor verantwoord beleggen en met nieuwe duurzame doelstellingen. Om na te gaan wat onze deelnemers, en andere betrokkenen belangrijk vinden heeft bpfBOUW uitgebreid onderzoek gedaan. In een volgende editie van Bouwpensioen en/of op [bouwpensioen.nl](https://www.bouwpensioen.nl) komen we daarop terug.

BpfBOUW laat het vermogen beheren door twee partijen. APG belegt voor bpfBOUW o.a. in aandelen, bedrijfs- en staatsobligaties. Bouwinvest is de vermogensbeheerder voor de vastgoedbeleggingen.

'Veilig werken betekent ook omkijken naar elkaar'

6 JANUARI / 13.35 UUR / ZUIDEINDE / OOSTZAAN

Harold van Dulmen (43, links) is mede-eigenaar van Henvr Bouw uit het West-Friese Blokster. Met een klein team bouwt hij door heel Noord-Holland ongeveer 10 woningen op jaarbasis. Aan de schaft zitten verder timmermannen **Jan Stapel** (60, midden) en **Simon Kamper** (60). Jan is in dienst bij Harold en Simon wordt ingehuurd. 'Wel werken zij al jaren samen', verklaart Harold. Jan: 'Wij bouwen huizen vanaf de eerste steen tot aan de laatste plint. En dan vooral mooie huizen. Die zijn kwalitatief top, daarom werk ik graag voor Harold, want hij heeft die naam in de regio. Hoe mooi is het dat mensen via via

horen dat ze bij ons moeten zijn als ze een echt mooi huis willen laten bouwen?' Simon vult aan: 'Wij mogen nog kwaliteit bouwen, dat zie je niet overal meer, vooral niet in de snelle nieuwbouw.' Jan: 'Voor ons is geen dag hetzelfde. Wij werken vooral met mooie en goede materialen en er wordt met aandacht en met oog voor detail gewerkt. Dat maakt ons vak zóveel leuker, je mag zelf namelijk meedenken.' Harold vertelt dat ze de laatste paar keer 0 opleverpunten hadden. 'Daar doen we het voor, want het zegt veel over de manier waarop je werkt. Hoe de veiligheid bij ons is geregeld? Simon en Jan werken

al sinds hun 17e jaar in de bouw, die hoef je niets meer te vertellen over veiligheid. Natuurlijk zijn onze steigers top en dragen wij altijd veilig schoeisel en helmen.' Jan vervolgt: 'Je bent er bovendien zelf bij hè. Wij zijn geen binkies, wij doen geen rare, stoere dingen. Goede verlichting vind ik heel erg belangrijk op onze bouwprojecten, dat moet voor elkaar zijn. En maak ik bijvoorbeeld ergens een luik, dan waarschuw ik mijn collega's daar meteen voor. Het gaat niet alleen om je eigen veiligheid, je moet vooral ook omkijken naar anderen die samen met jou aan het werk zijn.'